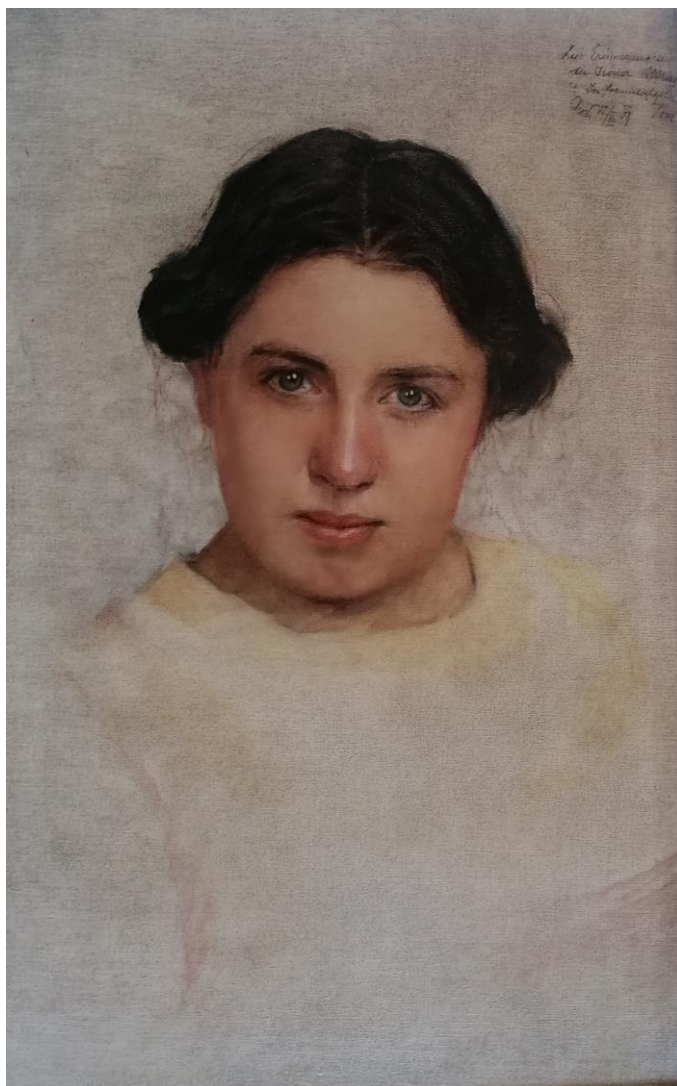

Gödöllői Városi Múzeum
2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Restaurálási dokumentáció

Szerző:	Tom von Dreger
Cím:	Frey Rózsa arcképe
Technikája:	olaj, vászon
Mérete:	68 x 45,6 cm
Díszkerete:	van
Tulajdonos:	Gödöllői Városi Múzeum
Restaurátor:	Jébert Katalin festőrestaurátor művész

2021.

Restaurálási dokumentáció

Szerző:	Tom von Dreger
Cím:	Frey Rózsa arcképe
Ltsz:	2009. 2.
Technikája:	olaj, vászonkép
Mérete:	68 x 45,6 cm
Datálás:	1912.
Jelzett:	jobbra fent, német nyelvű ajánlás, Diód, 12/VIII.07. Tom
Díszkeret:	kopott, sérült
A restaurálás ideje:	2021.
Munkavégzés helye:	restaurátor műterem
Restaurátor:	Jébert Katalin festőrestaurátor művész, Okl.sz.:I-17/1986, Névj.Sz.: F1-373

Műleírás:

„Tom von Dreger, jeles osztrák arcképfestő, aki Körösfői-Kriesch Aladárral való barátsága kapcsán részt vett a művésztelep gödöllői telepedését megelőző diódi művésztelep életében. ... Később családjával gyakran ellátogatott Gödöllőre is. Itt készülhetett 1912-ben Frey Rózsáról, a gödöllői szövőműhely vezetőjéről festett portréja. A kép kiemelten és rendkívüli érzékenységgel, mesteri festésmóddal ábrázolja a fiatal nőművész arcát. Mind a festőművész, mind a Gödöllőn alkotó fiatal szövőnő és akvarellista ábrázolását tekintve jelentős művészettörténeti emlékekkel bír a kép...” Öriné Nagy Cecília művészettörténész

I. Restaurálás előtti állapot:

Hátoldal

A hordozó finom szövésű lenvászon, korábban a festményt nem kezelték. 10-13.fotó

Hátoldal is nagyon szennyezett. Korábban alulról felázott a festmény, a vászon meghullámosodott és az alapozással együtt kiszáradva deformálódott.

A szújárta vakkeret porlékony anyagú, gyenge stabilitású, a sarkoknál ékelés során kifordul a vakkeretléc. Hiányzik a kép felőli oldalon a perem rész, ezért a vászon 'felfekszik' a vakkeretre és körben el is deformálódott.

Képoldal

A festmény felülete elsötétedett, nagyon szennyezett. Az arcot fényesen csillagó csepp foltok borítják, feltehetően 'zsír-gőzös' térben –pl. konyha- tárolhatták sokáig.

Az arc baloldalán kb. 5,5 cm átmérőjű vizesedés érhetett, áztathatta sokáig a képet. A kötőanyag kiázott, kiszáradva az alapozás a festékréteggel együtt pereg. Az alulról felázott festmény kb.7cm-es szakaszán hasonlóan tönkrement a festékréteg az alapozással együtt, a felület 'kiszáradt', pereg.

A szújárta vakkeret képoldal felőli 'kirepülő nyílásai' az alapozott vászon felületét is átlukasztották.

A megsárgult, előregedett, védőfunkcióját veszített lakkréteg és az erősen szennyezett képfelület nagymértékben meghamisítja a kép eredeti színeit, és a portré elvesztette a „*kiemelten és rendkívüli érzékenységgel, mesteri festésmóddal ábrázolt fiatal nőművész arcának ..*” üde kisugárzását, Élvezhetetlen látványt nyújt és a műtárgy állapota veszélyeztetett volt.

Az öregedési repedések egész képfelületen megfigyelhetők.

A műtárgy állandó kiállításon történő bemutatásra alkalmatlan állapotban volt, ezért **szükség volt egy mindenre kiterjedő szakszerű, azonnali helyreállításra** –konzerválás, tisztítás esztétikai helyreállítás stb.-.

Tartozék

A díszkeret kopott, sérült állapota miatt helyreállításra szorult.

A mindenre kiterjedő helyreállítás a restaurálási terv szerint készült.

Az előzetes helyreállítási tervezet a restaurálási dokumentáció része, azzal együtt, azt kiegészítve nyújt a helyreállított műtárgy állapotáról és az elvégzett munkálatokról teljes képet.

A gödöllői művésztelep tagjaitól, nagyon kevés portré látható a múzeumban. A festmény teljes körű restaurálásával Tom von Dreger művészete méltóképpen kerül bemutatásra, teljessé téve a pár éve megújult állandó kiállítást.

A festmény a gödöllői művésztelep életének a része, történeti érték, a Múzeum állandó kiállításának a része, ezért a mielőbbi helyreállítása szükséges volt.

II. A helyreállítást előkészítő munkafázisok:

- A műtárgy biztonságos szállítását előkészítettem és un. 'puki' fóliába csomagoltam.
- A műterembe szállítottam.
- Az átvételi állapot roncsolás mentes fototechnikai vizsgálatait Horváth Mátyás festőrestaurátor végezte. A normál felvételek (1-3. fotó) mellett a surló felvételek (4.,5. fotó) adnak információt a vászon hordozóról és a felület állapotáról, deformációkról. Az infravörös (7., 9. fotók) és a UV-lumineszcens felvételek (6. fotók) a festmény festékrétegének és az alapozás sérüléseit, kopottságát mutatta meg a helyreállítás megkezdése előtt. Valamint az infravörös felvételen jól látszódik az előrajz. A röntgen felvételen a finom szövésű hordozó, a vakkeret és a felrögzítést adó szegek láthatóak. (8. fotó) A vizsgálatok felvételei fontos részét adják a festmény eredeti állapotának rögzítésének, dokumentálásának.

III. A tisztítás módszerei és anyaghasználata:

A festett felület tisztítását több lépésben, a helyreállítási tervezetben foglaltak szerint végeztem el (21.-32., 38-43.fotó)

- Hátoldalt mechanikusan, szárazon tisztítottam le. 33.,34. fotó
- A szennyezett felület tisztítását, a kutatóablakok megnyitását a legoptimálisabb eredményt nyújtó zsíralkohol-szulfonát felületaktiválóval végeztem. (21-24. fotó)
- A restaurálási javaslatban, valamint a próba tisztítások során az oxidálódott, védőfunkcióját elvesztett megsötétedett lakkréteg leoldását jelen esetben a legoptimálisabb tisztítást adó Alkonek-lakkbenzin 1:1 arányú keverékével és a közömbösítést adó Trikurilla 1050 terpentinnel végeztem. (25-32., 44., 46. fotó)

IV. Konzerválás és szerkezeti megerősítés:

- A vászonhordozó szerkezeti megerősítését, az alapozás és a festékréteg közötti meggyengült kötőerő konzerválását a festmény hátoldaláról beitatva lakkbenzinben oldott 12% Beva 371 mikrokristályos viasszal végeztem. A konzerváló anyag teljes kiszáradása után 43 C-on impregnáltam hátoldalról a festményt, ezáltal a korábban 'összehajtogatott' festmény 'törések' okozta vászon deformációit is jelentős mértékben helyre tudtam állítani. 47., 48., 49., 50. fotó
- Hátoldalról diszperziós ragasztó, üvegfátyol és vászon felhasználásával erősítettem meg a mind a 4 oldalon a meggyengült húzószéleket., valamint a vászon egyéb sérüléseit. 43.-45.,47. fotó

V. Esztétikai helyreállítás és alkalmazott anyagok:

- A felület folytonossági hiányait bolognai kréta és nyúlenyv „hármaskéverékével” pótoltam, ügyelve arra, hogy az eredeti festékfelület ne fedjék le a tömítések. (51-57. fotó)
- A festékréteg hiányait, a retusokat Smincke akvarellal festettem alá. Az akvarell aláfestésnél törekedve arra, hogy minél jobban megközelítse a kívánt színt, így annál kevesebb gyantaolajlazúrt kell használni a befejezéshez.
- Közbülső lakkréteg felhordását Paraloid B67 lakkbenzines, és dammár gyanta terpentines oldatának 1:1 arányú keverékével kezeltem. A festékréteg hiányainak retusálását gyantaolajfestékkel végeztem. A kép felületén lévő jellegzetes kopásokat, csak annyira retusáltam, hogy a kép épnek tűnjön, a hiányok ne legyenek zavaróak, de nem volt célom az átfestés, mert a kép történetéhez és hiteles állapotához hozzátartozik az öregedési repedések látványa.
- Thalens műgyanta spray lakk permetezésével védtem le a helyreállított festmény felületét.

VI. A kopott, sérült díszkeret felületét kitömítettem és az eredeti festés színéhez igazodva állítottam helyre. (58.-61. fotó)

VII. A helyreállított tárgyat megfelelő csomagolással visszaszállítottam a Gödöllői Városi Múzeumba és visszahelyeztem az állandó kiállításba.

VIII. A kezelések kiértékelése, bekövetkezett változások:

A kép a restaurálás eredményeként hitelesebb képet nyújt, mint az előző állapotában. A helyreállítás felszínre hozta a kép eredeti színeit és az idők során bekövetkezett kopásokat, sérüléseket sem tagadja el, csupán a zavaró hiányokat mérsékelte.

A konzervált, stabilizált, letisztított, kiretusált festmény a természetes öregedés jeleinek megőrzésével, helyreállt a festmény eredeti szín és formavilága, felülete zavartalan, betölti eredeti funkcióját és dekoratív szerepét, az állandó kiállításon bemutatatható. 62. fotó

IX. Állományvédelmi intézkedési terv:

1. A restaurált festmény karbantartásra külön kezelést nem igényel.
2. Tisztogatás, portörölés csak indokolt esetben puha ronggyal történhet, díszkerete portalanító ecsettel tisztítható. Víz, vegyi anyag használata tilos.
3. Bármiféle rendellenesség észlelése esetén restaurátor szakembert kell értesíteni.
4. A kiállítási terekben biztosítani kell a festménynek szükséges legoptimálisabb állandó hőmérsékletet és páratartalmat, huzatos helyiségben festmények elhelyezése kerülendő.
5. A kiállító helyiség ultraibolya-sugárzás ellen biztosított legyen, a világítótestek UV kibocsátása minimális lehet.
6. A kiállított festmény közelében fűtőtest, illetve magas hőű sugárzó fényforrás üzemeltetését kerülni kell.

A dokumentáció tartalma:

5 írott oldal, 62 db. fotó

A restaurált mű műtermi átadása dokumentációval együtt:

Jébert Katalin

Festőrestaurátor művész

Oklevél száma: I-17/1986

Restaurátor Kamara névjegyzéki száma: F1-373

Műemléki szakértői száma: 21-0384

telefon szám: 20/77 19-219

email: jebertka@gmail.com

Gödöllő, 2022. 01. 24.

Fotódokumentáció

Átvételi állapot, fotótechnikai vizsgálatok

1. Normál felvétel, előoldal

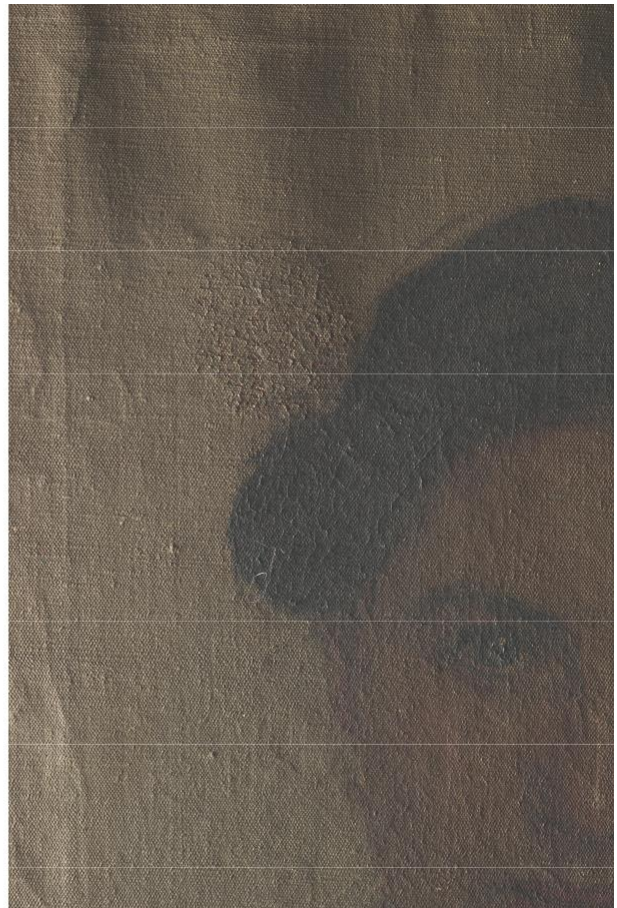
2. Hátoldal

3.

4.Súrló felvétel

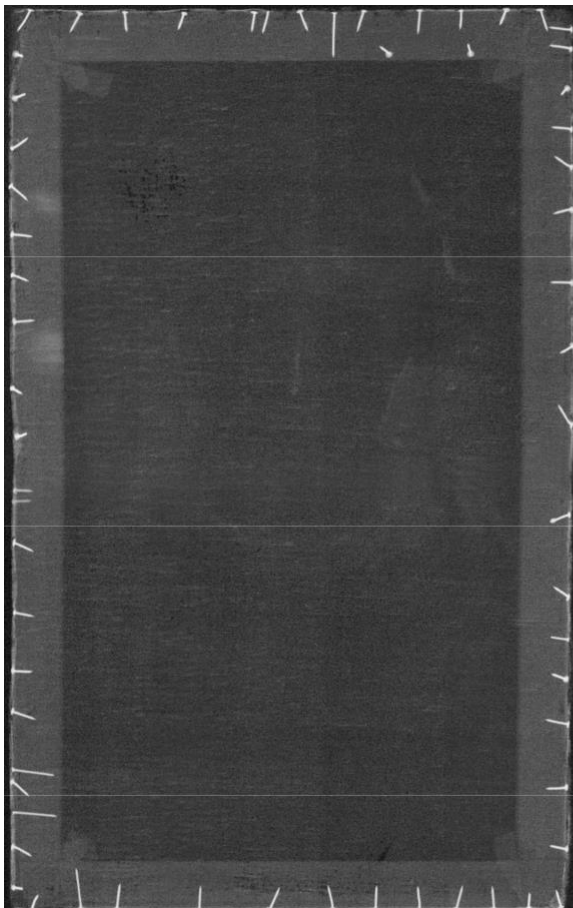
5. Részlet

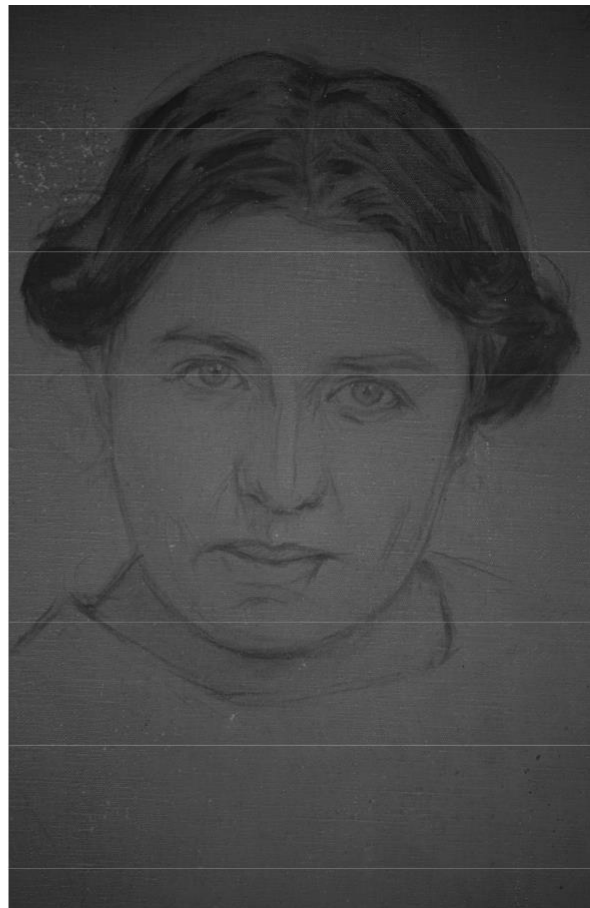
6. Lumineszcens felvétel

7. Infra felvétel

8. Röntgen felvétel

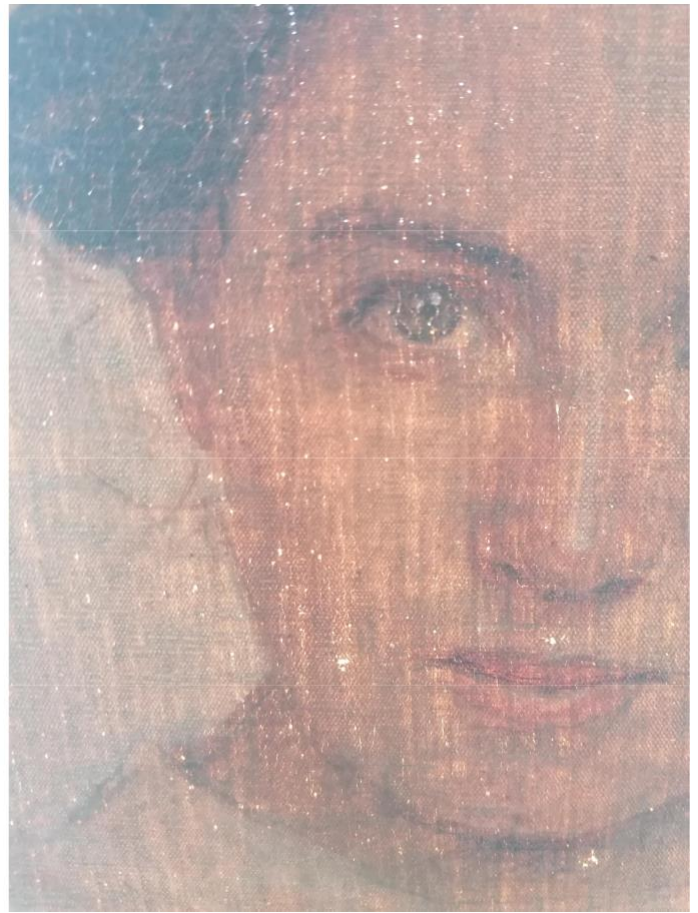

9. Infra részlet, előrajz

Átvilágítva, vászonszövés struktúrája és a hiányos vékony alapozás látható.

10.

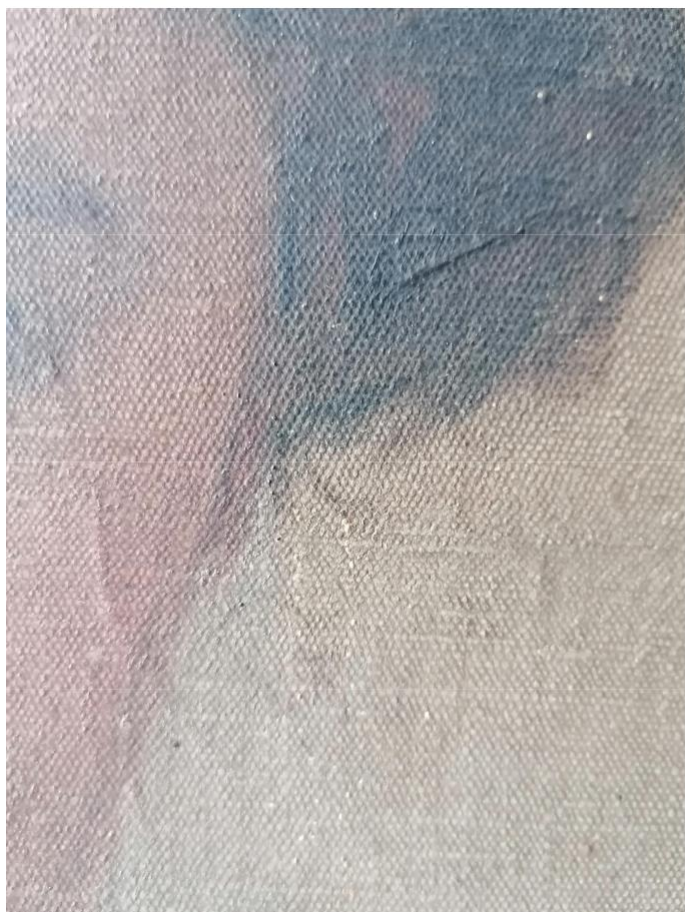
11.

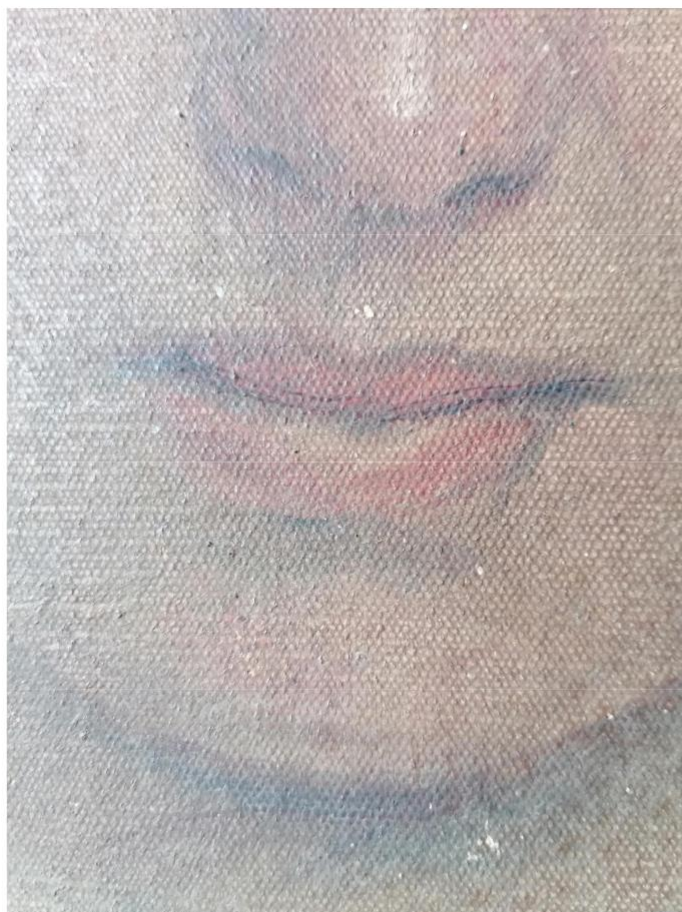
12.

13.

14. Vászondeformációk

15. Utólagos „szájmegerősítés”

16.

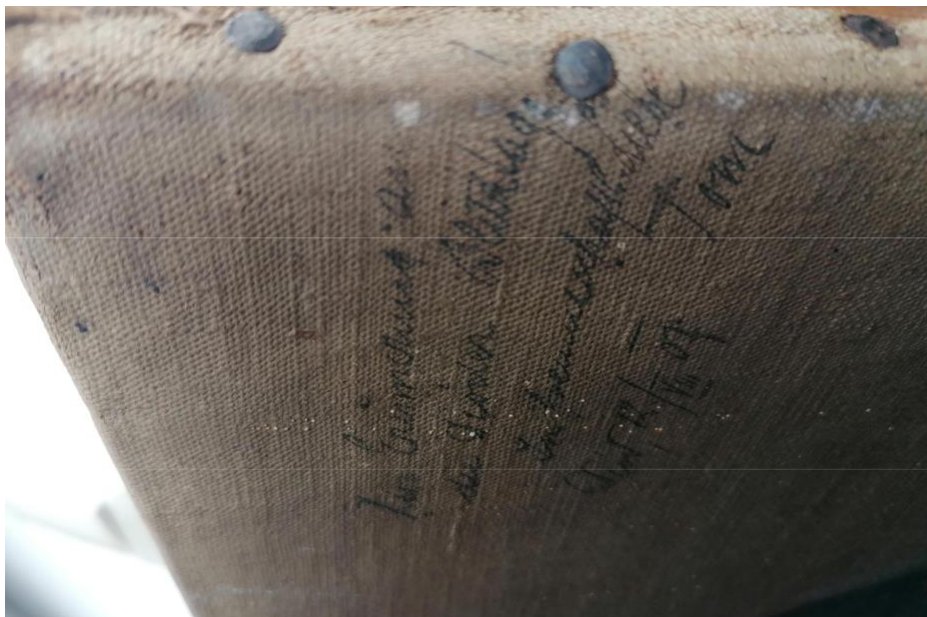
17.

18. Vászonsérülések

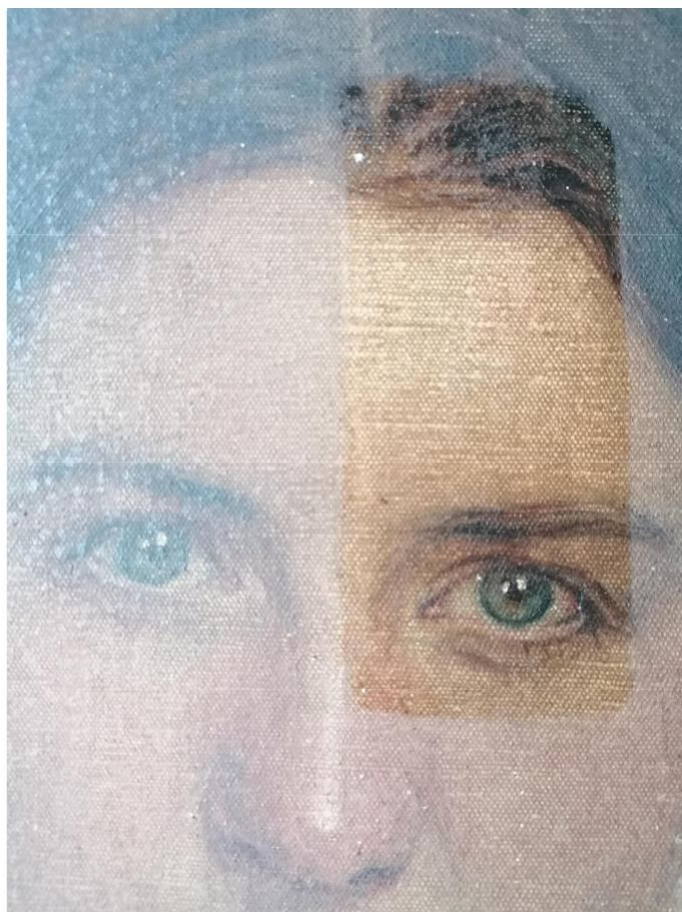
19.

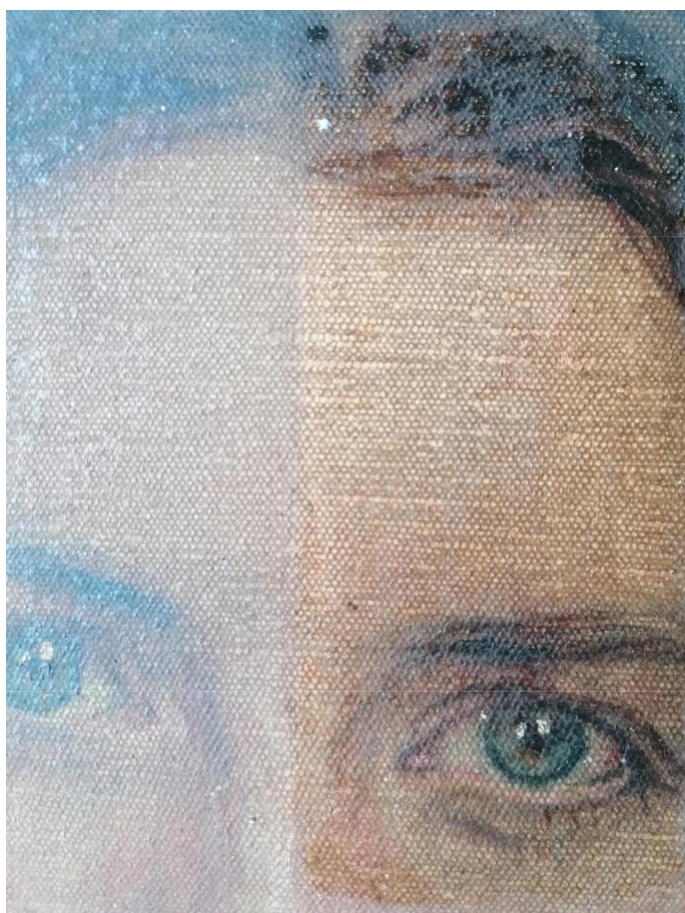
20.

21.Próbatisztítás

22.

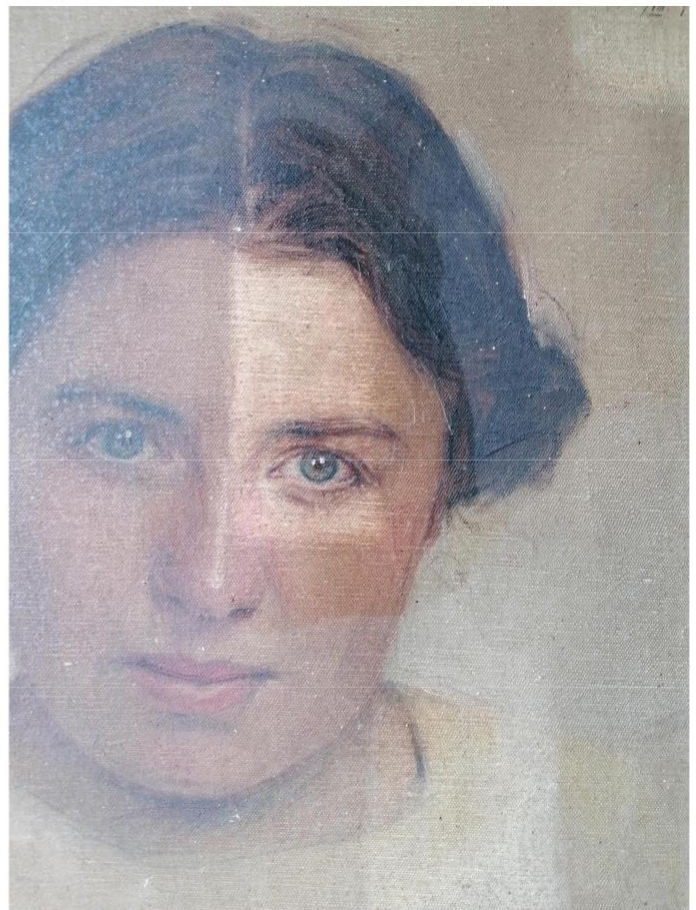
23.

24.

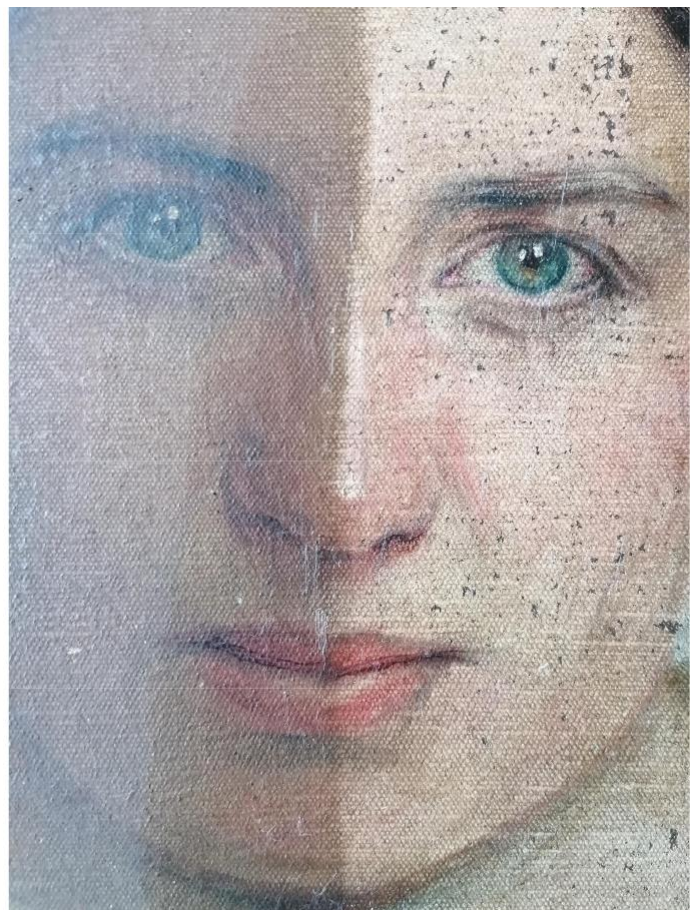
25. Tisztítás közben

26.

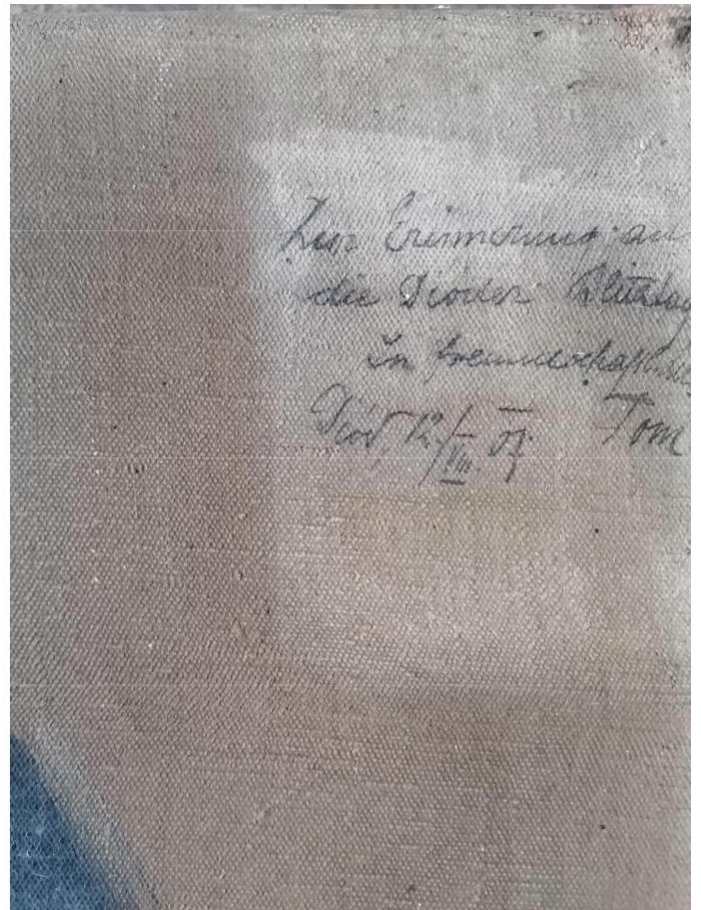
27.

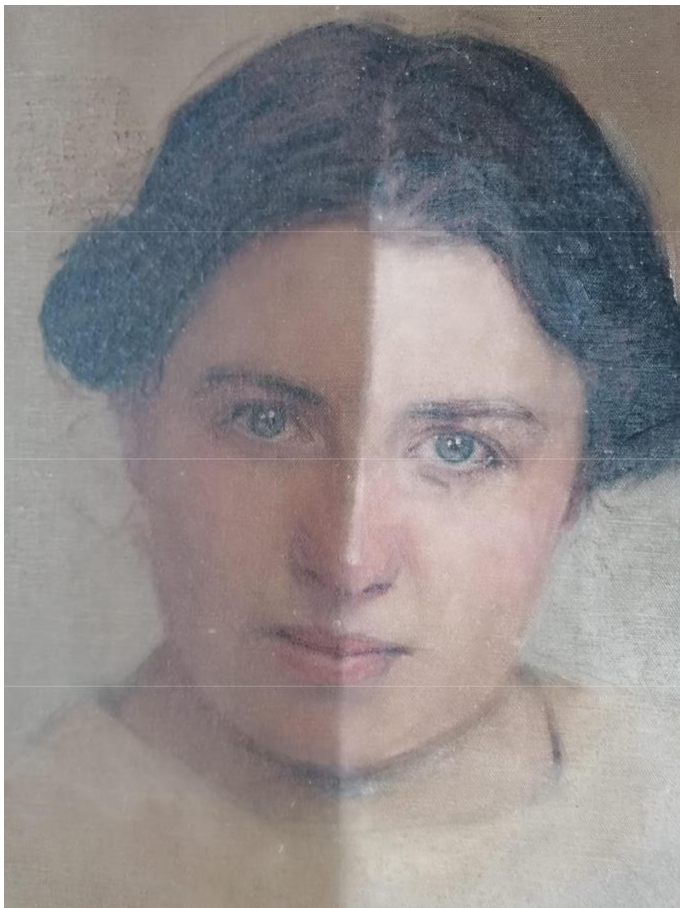
28.

29.

30.

31.

32.

33. Vakkeret levétel, hátoldal tisztítás

34.

35. Letisztított hátoldal

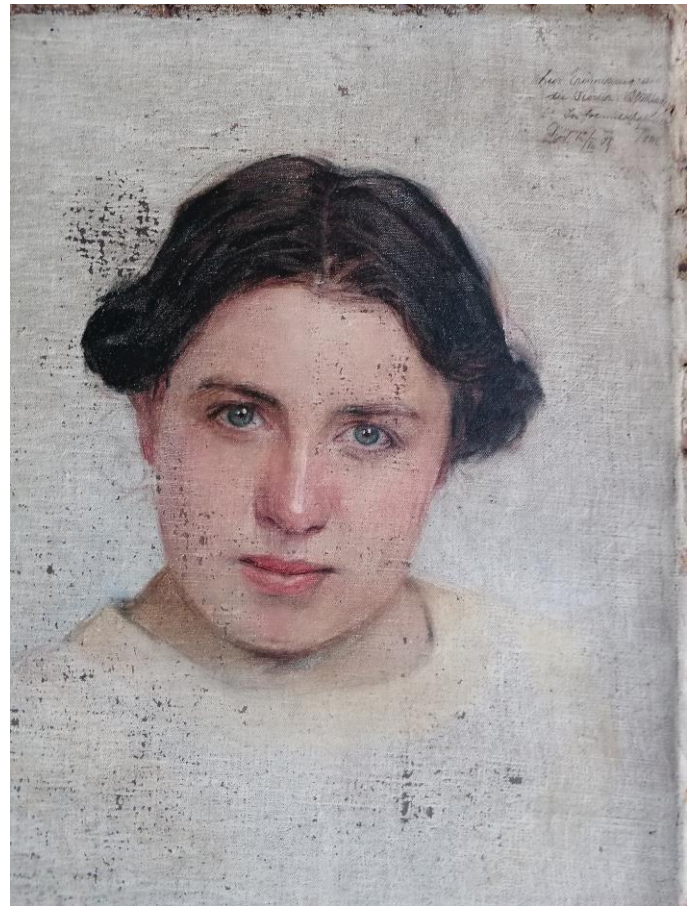
36. Sérülései...

37.

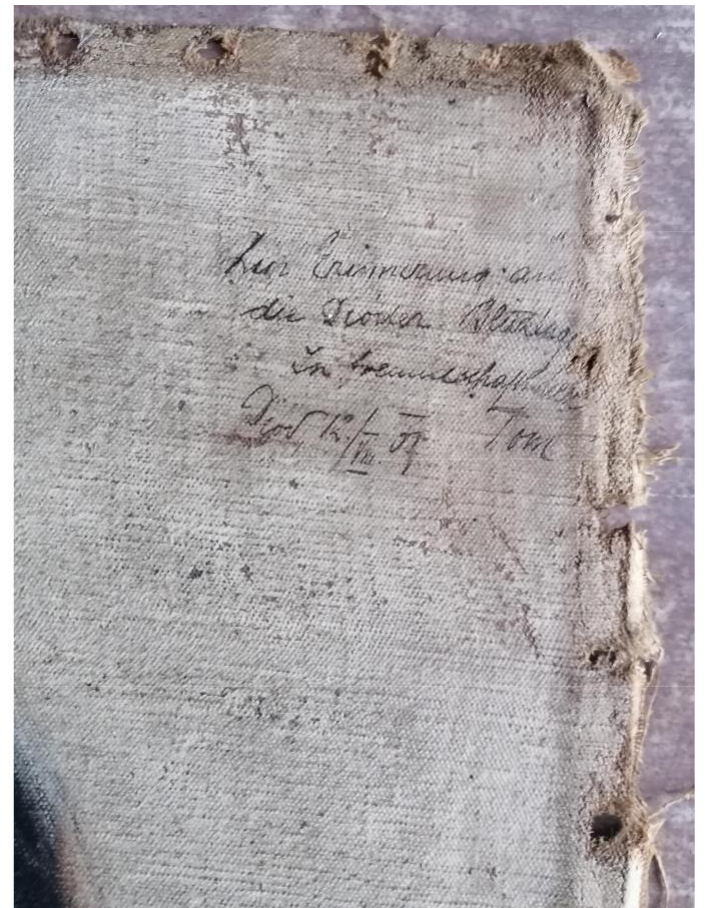
38. Letisztított előoldal és hiányai

39.

40.

41.

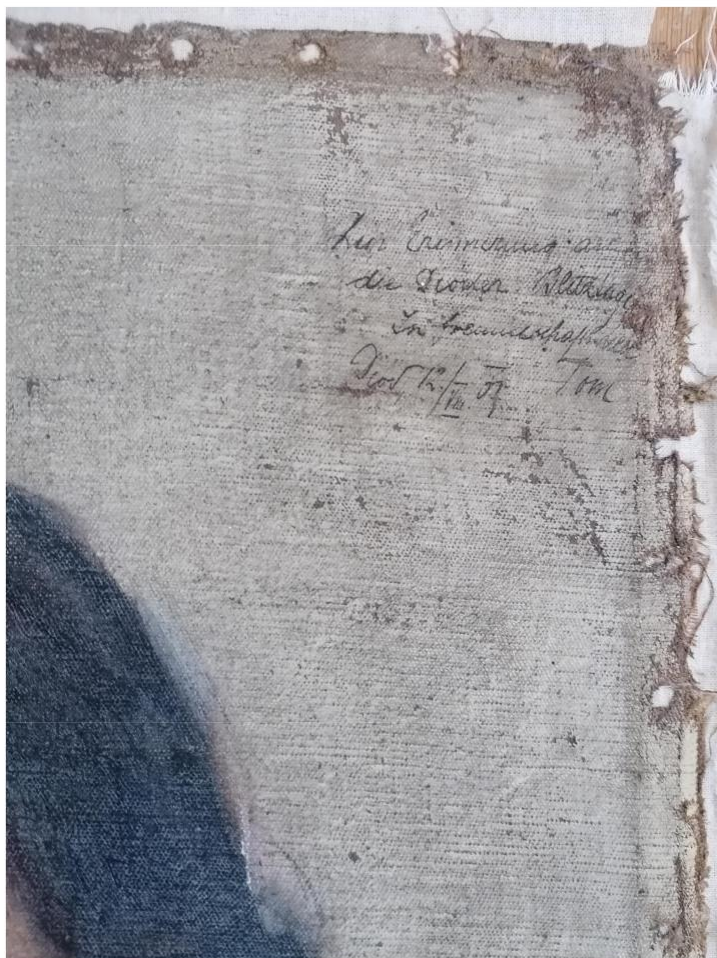
42.

43.

44. „0” állapot

45.

46.

47. Konzerválás

48.

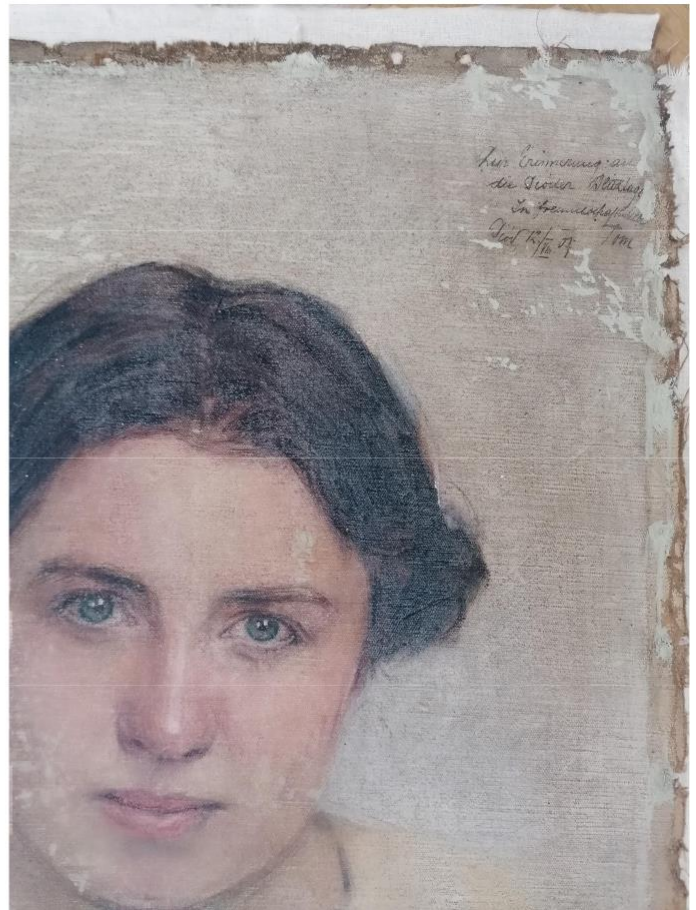
49. Impregnálás

50.

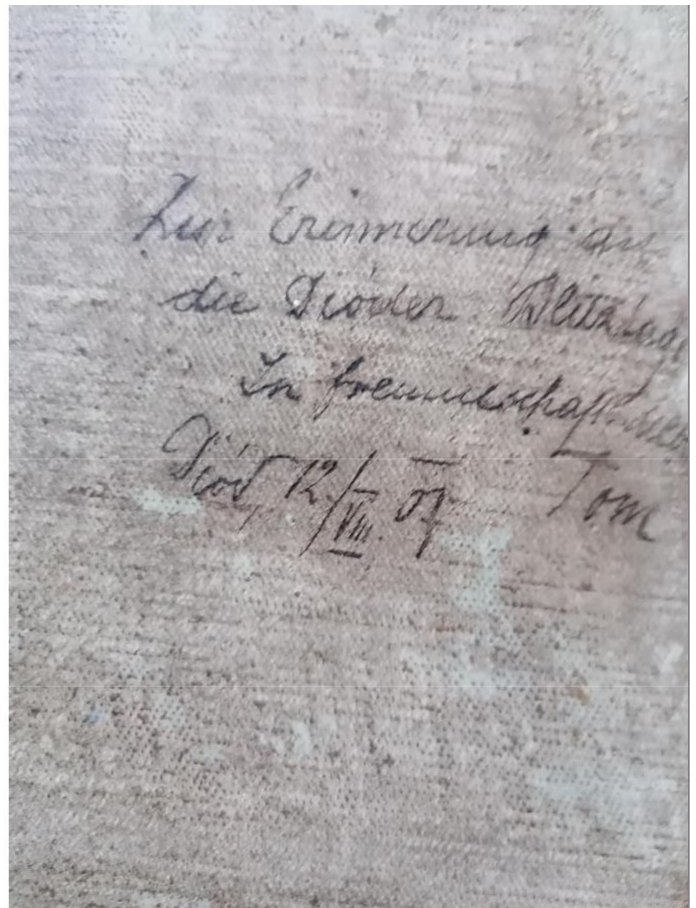
51. Felületi hiányok kiegészítése

52.

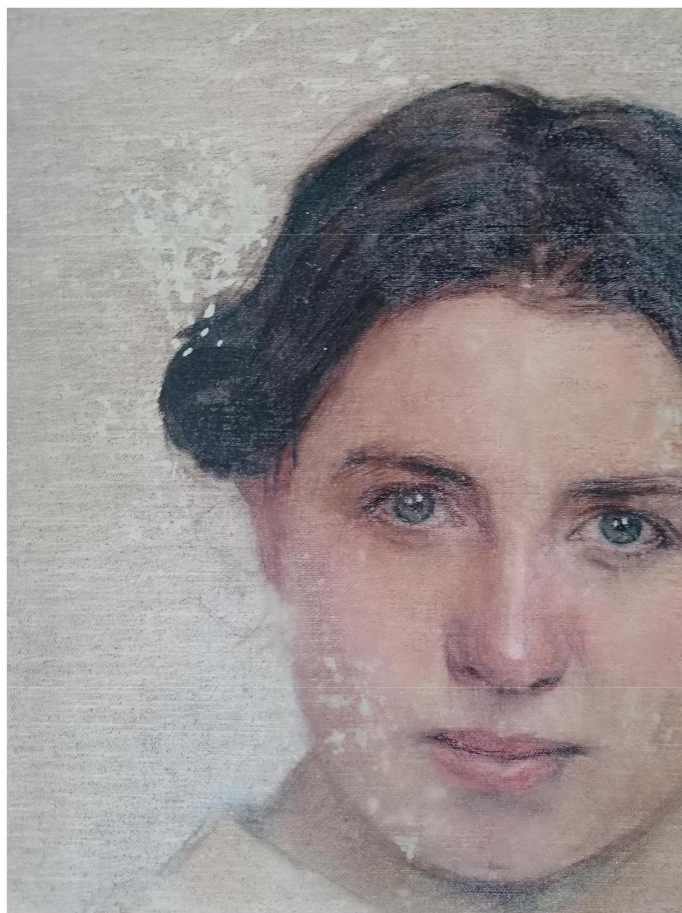
53.

54.

55.

56.

57.

58. Díszkeret javítása

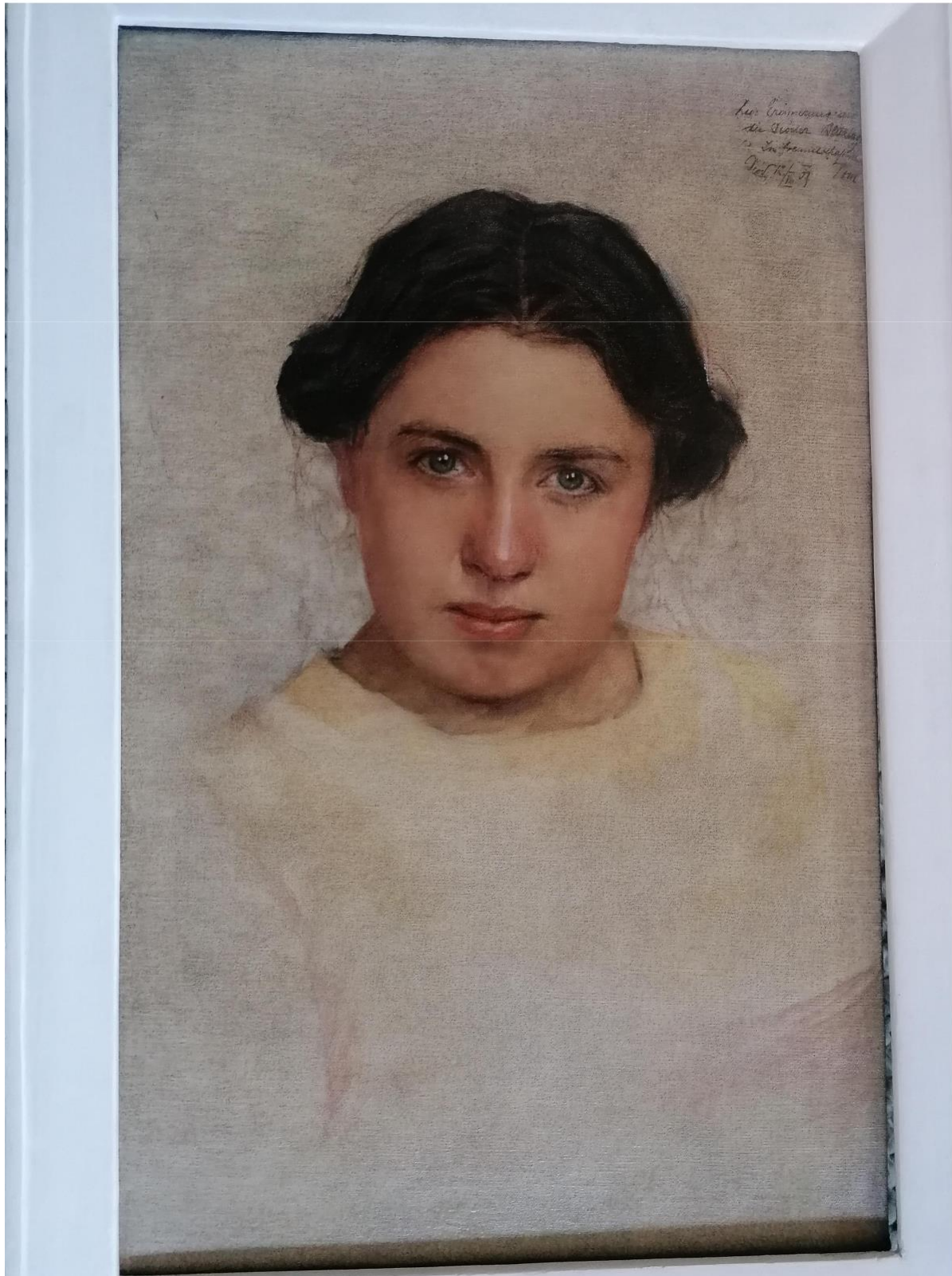
59.

60.

61.

62. Helyreállított műtárgy